

KURJER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Вторникъ. 23-го Августа — 1838 — Wilno. Wtorek. 23-go Sierpnia.

ВНУТРЕННЯЯ ИЗВѢСТІЯ.

Вильна.

Виленское благотворительное общество имѣть честь уведомить здѣшнюю публику, что почтенныя дамы по введенному обыкновенію и въ настоящемъ году, посвятили труды свои для собранія приношеній въ пользу бѣдныхъ пользующихся покровительствомъ этого общества. — Имена почтенныхъ дамъ, оказавшихъ сію знаменитую услугу человечеству, а также пожертвованія собранныя ими, слѣдующія:

Дѣйствительная Статская Советница Анна *Багневская* внесла изъ пожертвованій сер. 300 руб. 30½ коп.

Александра *Ромеръ* Президентша урожд. Княжна Пузинина представила изъ пожертвованій собранныхъ ею: червонецъ 17, руб. асс. 570, руб. сер. 10 6½ коп. и книжку на Итальянскомъ языкѣ.

Урожд. Микульская *Волловичъ* жена Подкоморія Борисовскаго уѣзда, внесла изъ собранныхъ приношеній: Наполеондоръ I, червонецъ 9, руб. асс. 175 и сер. 295 руб. 11 коп.

Казимира *Юзь* урожден. Дмоховская жена Регента Гражданской Палаты представила изъ собранныхъ пожертвованій: полумперіалъ 1, червонецъ 13, руб. асс. 80 и сер. 372 руб. 22½ коп. искусственный букетъ.

Подвиги сія въ пользу бѣдныхъ поставляютъ въ обязанность Благотворительному обществу, отъ имени увѣченныхъ, сиротъ, потрясенныхъ лѣтами и болѣзней стариковъ, и разоренныхъ семействъ, изъяснить искреннюю признательность почтеннымъ Дамамъ, которыя будучи движимы Христіанскою нравственностію и чувствами человечества, несмотря на испытываемыя непріятности не откажутся и напередъ посвящать труды свои ко благу несчастныхъ.

Санктпетербургъ, 12-го Августа.

Мѣстоположеніе Крейта, въ преддверіи Альпъ, самое пріятное. Въ небольшой долинь, окруженной почти со всѣхъ сторонъ высокими, богатыми лѣсомъ покрытыми, горами, устроено заведеніе для ваннъ и для употребленія сыворотки и свѣжихъ Альпійскихъ соковъ. Хотя долина сія лежитъ болѣе 2900 футовъ надъ поверхностію Средиземнаго Моря, но бывъ защищена отъ вѣтровъ, имѣетъ весьма умѣренный климатъ. Воздухъ здѣсь горный, чистый, но не рѣзкій, а самый благотворенный и пріятный для дыханія.

Взоръ пріѣзжаго съ удовольствіемъ встрѣчаетъ въ уединенной сей равнинѣ рядъ веселыхъ строеній, живописно расположенныхъ у подножья крутыхъ горъ. Русскаго же изумляетъ видъ небольшой церкви, совершенно похожей на наши старинныя церкви.

ВІАДОМОСЦІ КРАЈОВЕ.

Вильно.

Виле́нскіе Товари́ство Добродѣтели ма зашчыт уwiadomić tutejszą Publiczność, że Dostojne Damsy, wedle zaprowadzonego oddawna zwyczaju, poświęciły w tym roku swe trudy i prace w uzbieraniu kwesty Wielkonocnej na rzecz ubogich, pod opieką tegoż Towarzystwa zostających. Imiona tych zacnych Dam, które wypełniły tę wielką posługę dla ludzkości, oraz ofiary, jakie przez nie zostały uzbierane, są następujące:

JW. Anna *Bagniewska*, Rzeczywista Radczyni Stanu, wniosła kwestę w ilości rubli srebrem 300 kopiejek 30½.

JW. Alexandra z Książąt Puzynów *Römerowa*, Prezydentowa Sądów Granicznych Powiatu Trockiego, wniosła kwestę Wielkonocną, przez siebie zebraną, w ilości, i monecie następnej: czerw. zł. 17, rubli assygnacyjnych 570, rubli sr. 110 kop. 6½, i książkę w języku Włoskim.

JW. z Mikulskich *Wolłowiczowa*, Podkomorzyna Powiatu Borysowskiego, wniosła kwestę wielkonocną w ilości i monecie następnej: Napoleondor 1, czerwonych zł. 9, rubli assygnac. 175, i rubli sr. 295 kopiejek 11.

W. Kazimira z Dmochowskich *Joczowa*, Regentowa Izby Cywilnej, wniosła kwestę wielkonocną w ilości i monecie następnej: półimperyal 1, czerwonych zł. 13, rubli assygn. 80, i rubli sr. 372, kop. 22½, i bukiet robiony z kwiatów.

Ta, tak znakomita ofiara na korzyść ubogich, przez Szanowne Damsy uzbierana, wkłada obowiązek na Towarzystwo Dobrodętelności, w imieniu kalekich, sierot, wiekiem i chorobą skołatanych starców i podupadłych familij, oświadczyć najżywszą wdzięczność, z nadzieją, że powodując się moralnością chrześcijańską i uczuciami ludzkości, mimo doświadczonych nieprzyjemności, nie zechcą odmówić nadal posługi dla dobra tychże nieszczęśliwych.

Sankt-Petersburg, 12-go Sierpnia.

„Położenie Kreüth u podnoża Alp, jest jedno z najpiękniejszych. Wśród niewielkiej doliny, prawie wsząd otoczonej wysokimi, obfitym lasem porośniętymi górami, urządzony jest zakład do brania kąpieli, picia serwatki i sokow ze świeżych ziół alpejskich. Lubo ta dolina położona jest przeszło o 2,900 stop nad powierzchnią Morza Szródziemnego, będąc wszakże zastłonią od wiatrow, ma nader umiarkowany klimat. Powietrze tu jest górne, czyste, ale nie dotkliwe, owszem łagodne i zdrowe.

„Oko przybylca z przyjemnością spotyka w samotnej tej dolinie szereg zabudowań malowniczo rozpiętych u stóp gór przepaściwych. Rossyanin zdziwiony zostaje na widok małego kościółka, zupełnie podobnego do starożytnych cerkwi ruskich.

Сей храмъ подъ знаменіемъ Святаго Креста (1), наполненный жертвами благодарности за исцѣленіе у источника, протекающаго позади сего храма, имѣетъ любопытную надпись (2), доказывающую давнишее употребленіе сего источника.

Крейтъ особенно славится приготовленіемъ сыворотки, сего цѣлительнаго въ Альпійскихъ горахъ средства, для восстановленія питательныхъ силъ, и укрѣпленія слабости груди и нервовъ.

Государыня Императрица, прибывъ въ Крейтъ, 16-го числа Іюля, вскорѣ начала употреблять сыворотку и ванны. Хорошее вліяніе сихъ средствъ и особенно чистаго благотвореннаго воздуха на здоровье Ея Величества очевидно, и надѣяться должно, что продолженіе сего пользованія будетъ имѣть желаемый успѣхъ.

Ея Императорское Величество проводитъ время въ семь уединенія довольно пріятно, дѣлая прогулки по горамъ. Весьма часто посѣщаютъ Ея Величество вдовствующая Баварская Королева и Наслѣдникъ Прусскій Принцъ съ супругою, проживающіе въ замкѣ Тегернзе. (Сбв. Пг.)

Высочайшимъ указомъ, даннымъ Правительствующему Сенату въ 25-й день Декабря 1833 года, повелѣно между прочимъ: силу и дѣйствіе Высочайше утвержденаго въ тотъ же день проекта Устава и штата Университета Св. Владиміра, считая со дня открытія Университета, постановить на четыре года, соответствующіе продолженію перваго учебнаго курса, по истеченіи коего все подтвержденное и оправданное опытомъ имѣетъ войти въ составъ окончательнаго устава, съ надлежащимъ по усмотрѣнію Министерства Народнаго Просвѣщенія дополненіемъ и измѣненіемъ прочихъ распоряженій; въ семь проектъ изложенныхъ. По случаю приближенія окончанія означеннаго Высочайше установленнаго срока, Г. Министръ Народнаго Просвѣщенія вносилъ по этому предмету записку въ Комитетъ Гг. Министровъ, по положенію коего, Государь Императоръ, въ 28-й день истекшаго Іюня, Высочайше повелѣтъ изволилъ: проекты Устава и штата Университета Св. Владиміра, Высочайше утвержденные 25 го Декабря 1833 года, на четыре года, со дня открытія Университета, оставить по истеченіи означеннаго срока, въ дѣйствіи впредь еще на четыре года, т. е. по 15-е Іюля 1842 года съ сдѣланными въ опыхъ домыслъ, съ Высочайшаго разрѣшенія, измѣненіями и дополненіями.

— Правительствующій Сенатъ, въ Общемъ Собраніи первыхъ трехъ Департаментовъ слушалъ: во 1-хъ, предложенное Господиномъ Министромъ Юстиціи, Тайнымъ Совѣтникомъ и Кавалеромъ Дмитріемъ Васильевичемъ Дашковымъ, къ надлежащему исполненію, Высочайше утвержденное мнѣніе Государственнаго Совѣта, слѣдующаго содержанія: „Государственный Совѣтъ, въ Департаментѣ Законовъ и въ Общемъ Собраніи, рассмотрѣвъ докладъ Общаго Собранія первыхъ трехъ Департаментовъ Правительствующаго Сената по вопросу: при увольненіи помѣщиками крестьянъ въ свободные хлѣбопашцы, по какому числу душъ должно производить раздѣлъ земли, по означенному ли въ условіи, или по числу, составляющему цѣлое общество?—и соглашаясь съ опредѣленіемъ Правительствующаго Сената, въ докладѣ семь изложеннымъ, положило: оное утвердить.“ На ономъ мнѣніи написано: Его Императорское Величество, вослѣдовавшее мнѣніе въ Общемъ Собраніи Государственнаго Совѣта о раздѣлѣ земли при увольненіи крестьянъ въ свободные хлѣбопашцы, Высочайше утвердить соизволилъ и повелѣлъ исполнять.“ Предсѣдатель Государственнаго Совѣта Графъ И. Васильевъ, 7 Іюня 1838. И во 2-хъ: справку, по коей оказалось, что состоявшееся въ Общемъ Сенатѣ Собраніи опредѣленіе заключалось въ слѣдующемъ: что хотя въ 3 пунктѣ 443 ст. Свода Законовъ о состоящихъ (Т. IX) сказано, что при заключеніи условій помѣщикъ обязанъ всю дачу раздѣлить такъ, чтобы каждый крестьянинъ имѣлъ въ виду опредѣлительный свой участокъ, на который и планъ долженъ быть выданъ за подписаніемъ Уѣзднаго Землемѣра и помѣщика; но если требовать точнаго исполненія сего закона, то многіе помѣщики, особенно тѣ, которые безденежно увольняютъ крестьянъ своихъ въ званіе свободныхъ хлѣбопашцевъ, единственно изъ одного желанія сдѣлать ихъ по смерти своей счастливыми, принуждены будутъ отказать отъ своего намѣре-

„Коściołek ten, pod nazwaniem Sw. Krzyża (1), napełniony ofiarami dziękczynnymi cierpiących, uleczonych wodami źróźdła, wytryskującego poza tą świątynią, nosi ciekawy napis, (2) świadczący o dawno-wia- domém użyciu wód tego źróźdła.

„Kreüth szczególnie zaleca się sposobem przygotowania serwatki, tego w Alpach używanego środka, dla przywrócenia dzielności siłom żywotnym i umocnienia piersi i nerwów.

„NAJJAŚNIEJSZA CESARZOWA JEJ MOŚĆ, przybywszy do Kreüth 16 Lipca, wkrótce potem zaczęła używać serwatki i kąpieli. Pomyślny wpływ tych środków, a nade wszystko czystego, łagodnego powietrza na zdrowie NAJJAŚNIEJSZEJ PANI jest widoczny; i należy się spodziewać, że dalszy ciąg tej kuracyi będzie miał pożądaný skutek.

„CESARZOWA JEJ MOŚĆ przepędzała czas niejaki w tej samotności dość przyjemnie, czyniąc wycieczki w góry. NAJJAŚNIEJSZA PANI nader często jest odwiedzana przez Królową Jmć Bawarską wdowę i Xięcia Następcę Tronu Pruskiego z małżonką, mieszkających w zamku Tegernsee.“ (T. P.)

Najwyższym Ukazem, danym Rządzącemu Senatowi w dniu 25-m Grudnia 1833 roku, między innemi rozkazano: moc i skutek Najwyżej utwierdzonego dnia tegoż projektu Ustawy i etatu Uniwersytetu Św. Włodzimierza, licząc od dnia otwarcia Uniwersytetu, postanowić na cztery lata, odpowiadające dalszemu ciągowi pierwszego kursu szkolnego, po którego upływie wszystko utwierdzone i w doświadczeniu sprawzone ma wejść do składu ostatecznej ustawy, z należącem, podług uwagi Ministra Narodowego Oświecenia dopełnieniem i odmianą dalszych rozporządzeń, w projekcie tym opisanych. Z powodu zbliżenia się końca pomienionego Najwyżej ustanowionego terminu, P. Minister Narodowego Oświecenia podawał w tym przedmiocie zaписkę do Komitetu PP. Ministrów, po którego nastaniem postanowieniu, CESARZ JEJ MOŚĆ, dnia 28 go przeszłego Czerwca, Najwyżej rozkazał rządzić: projekt Ustawy i etatu Uniwersytetu Św. Włodzimierza, Najwyżej utwierdzone 25-go Grudnia 1833 roku, na cztery lata, od dnia otwarcia Uniwersytetu, zostawić po upływie pomienionego terminu, w mocy obowiązującej na cztery jeszcze lata, to jest do 15-go Lipca 1842 roku ze зробionemi w nich dotychczas, z Najwyższego dozwolenia, odmianami i dopełnieniami.

— Rządzący Senat na Połączonym Zebraniu pierwszych trzech Departamentów słuchali: naprzód przełożonej przez Pana Ministra Sprawiedliwości Radcę Tajnego i Kawalera Dymitra Wasilewicza Daszkowa, do należytego wypełnienia, Najwyżej utwierdzonej opinii Rady Państwa, brzmienia następującego: „Rada Państwa, na Departamencie Praw i na Powszechnym Zebraniu, rozpatrzywszy przełożenie Połączonego Zebrania pierwszych trzech Departamentów Rządzącego Senatu w rzeczy zapytania: przy uwolnieniu przez obywateli włościan do stanu rolników wolnych, podług jakiej liczby dusz należy czynić podział ziemi, czy podług wyrażonej w umowie, czy podług liczby, stanowiącej całą gminę?— i zgadzając się z postanowieniem Rządzącego Senatu, w przełożeniu tém opisanem, postanowiła: utwierdzić je.“ Na tej opinii napisano: „Jako CESARSKA MOŚĆ, nastąpiła opinia na Powszechnym Zebraniu Rady Państwa o podziale ziemi przy uwolnieniu włościan do stanu rolników wolnych, Najwyżej utwierdzonej rządzić i rozkazał wypełnić“ Prezydent Rady Państwa Hrabia P. Wasilczykow, 7-go Czerwca 1838 roku I powtóre, sprawy, z której okazało się, że nastąpiło na Powszechnym Zebraniu Senatu postanowienie zawierające się w tém, co następuje: iż chociaż w 3 punkcie 443 artykułu, Połączenia Praw o stanach (T. IX) powiedziano, że przy zawarciu umów obywateli obowiązany jest cały obręb gruntu rozdzielić tak, żeby każdy włościanin miał na widoku oznaczony swój udział, którego i plan powinien być wydany z podpisem Powiatowego Jeometry i właściciela ziemi; ale jeżeli wypadnie żądać istotnego wypełnienia tego prawa, tedy wielu obywateli, szczególnie ci, którzy bezpłatnie uwalniają swych włościan do stanu rolników wolnych jedynie z samej chęci uczynienia ich po swej śmierci szczęśliwymi, zmuszeni będą rzec się swego zamiaru, gdyż wypełnienie jego bardzo jest trudne, szczególnie z przyczyny małej liczby Jeometrów, czego może być dowodem, że umowy, zawierane między obywatel-

(1) Отъ чего и названіе Крейтъ или Крестъ.

(2) Надъ входомъ вѣдана мраморная доска съ надписію: „Jesu crucifixo, matri dolorosae Mariae, Joanni Evangelistae, Mariae Magdalенаe haec capella cum thermis consecrata fuit sub Quirino Abbate Tegernseensi Anno MDCCVII.

(1) Ztąd i nazwanie miejsca Kreüth czyli Krzyż.

(2) Nad wejściem wmurowana jest tablica marmurowa z napisem: „Jesu crucifixo, matri dolorosae, Joanni Evangelistae, Mariae Magdalенаe, haec capella cum thermis consecrata fuit sub Quirino Abbate Tegernseensi. Anno MDCCVII.

тельно; только дѣти сильно страдаютъ и даже умираютъ отъ поноса, что преимущественно должно приписать недостаточному способу пользованія. Жаръ здѣсь нестерпимый; средняя температура въ тѣни обыкновенно бываетъ до 25° по Р. Въ поляхъ все высохло, и вовсе почти невидны насекомыхъ, которыя скрылись отъ жару и пыли. Фруктовъ почти нѣтъ.

Въ Александріи (въ Египтѣ) не совсѣмъ спокойно; недавно сгорѣлъ тамъ 100-пушечный фрегатъ, и подозрѣваютъ, что онъ подожженъ какимъ-то Туркомъ. Судя по газетнымъ извѣстіямъ, тамъ существуютъ еще холера и гнилая горячка. Въ Пирее не принимаютъ по этому пассажировъ изъ Александріи, которые отсылаются на островъ Эгину. (Спб. В.)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Г Е Р М А Н І Я.

Мюнхень, 17-го Августа.

Е. В. Король вчера въ 9-мъ часу вечера сюда прибылъ. Его Величество Императоръ Всероссийскій (въ экипажъ былъ съ Намъ Герцогъ Максъ Лейхтенбергскій), прибылъ уже въ 11-мъ часу и остановился у Г-на Северина, котораго домъ уже за три часа былъ окруженъ множествомъ народа. Сегодня Императоръ въ мундиръ посетилъ Короля и Королеву, а также Наслѣднаго Принца и Принца Карла, которые вскорѣ оплатили визиты. Потомъ Король пригласилъ Императора въ свой экипажъ, отправляясь для осмотра достопримѣчательностей. Оба Монарха были въ гражданскомъ платьѣ. Въ 4 часа былъ большой обѣдъ. Вечеромъ Императоръ посетилъ оперу, театръ былъ иллюминированъ и всѣ придворные и Государств. Чиновники были въ мундирахъ. Впрочемъ Государь еще до 7 часовъ утра въ простомъ сюртукѣ и только съ своимъ Адъютантомъ Княземъ Вреде, инкогнито посѣщалъ многія мѣстности города, а между прочимъ удостоилъ посѣщеніемъ рабочій кабинетъ нашего извѣстнаго живописца Петра Гесса. Завтра въ 10 час. будетъ военный парадъ. Говорятъ, что въ воскресенье Императоръ опять возвратится въ Крейтъ. Принцъ Христіанъ Датскій вчера сюда прибылъ.

18-го Августа.

Сегодня утромъ на Марсовомъ Полѣ происходилъ смотръ здѣшнихъ полковъ. Это было прекрасное военное зрѣлище при благоприятной погодѣ, въ которомъ участвовали тысячи народа. Императоръ показалъ себя при томъ смѣлымъ и ловкимъ наездникомъ и совершеннымъ знатокомъ, предъ взоромъ котораго нескроется ничего. При эхзерциціяхъ Кирасирскаго полка, Императоръ ехалъ возлѣ полка. Съ чрезвычайною дѣятельностію принималъ онъ участіе въ маневрахъ полевой артиллеріи. Система Цоллера оказалась дѣла надобно быть очевидцемъ, чтобы имѣть понятіе о быстротѣ движеній и оборотовъ. Государь подавъ руку Генералъ-Лейтенанту Барону Цоллеру и ласково разговаривалъ съ нимъ. Наслѣдныи Принцъ и Принцъ Карлъ, лично проходили съ своими полками предъ Его Величествомъ. Императоръ сегодня въ 2 часа опять возвратился въ Крейтъ. Герц. Максъ Лейхтенбергскій былъ опять съ Его Величествомъ въ экипажѣ. Слышно, что сегодня въ Тегернзе ожидаютъ знатнаго Нѣмецкаго Чиновника. Принцъ Карлъ Баварскій получилъ орденъ Св. Андрея.

— Изъ Крейта уведомляютъ: „Назначенный 16 ч. Сельскій праздникъ, останется незабвеннымъ для здѣшнихъ жителей. Онъ былъ чрезвычайно блистателенъ и бо горные жители на этотъ разъ удостоились посѣщенія высокыхъ особъ. Когда Его Императорское Величество предъ полуднемъ раздалъ стрѣльницамъ въ дѣлѣ награды состояща изъ золотыхъ часовъ, табакерокъ и проч.; собрались стрѣлки и при громкихъ восклицаніяхъ перешли церемониально съ музыкою предъ Королевскимъ дворцомъ. Ихъ Величества также отпразднелись потомъ на площадѣ стрѣльницы и Государь Императоръ самъ выстрѣлилъ нѣсколько разъ. Ихъ Величества пробыли тамъ полтора часа. Потомъ общество стрѣльковъ съ своими дѣвками въ торжественномъ уборѣ съ музыкою и восклицаніями, опять перешли предъ Королевскимъ дворцомъ, на устроенную нарочно танцевальную площадку, гдѣ они имѣли честь въ присутствіи высокыхъ особъ танцевать свои народныя горскія вальсы, которые пріятнѣйшимъ образомъ обнаруживали непритворную веселость оригинальнаго народа. Въ 6 часовъ Его Императорское Величество отправился въ Мюнхень. Немедленно по отъѣздѣ Государя прибыла Тирольскіе пѣвчіе и отпразднелись въ танцевальную залу, гдѣ прекрасными своими пѣснями вновь оживили забавы. Императрица сидя предъ Королевскимъ дворцомъ, собственною рукою раздавала награды и одарила танцовщиковъ и танцовщицъ богатыми

только дѣти bardzo chorują i nawet umierają z biegunki, co przedewszystkiemъ należy przypisać niedostatecznemu sposobowi leczenia. Upały panują do niewytrzymania; średnia temperatura w cieniu bywa zwyczajnie do 25 R. Na polu wszystko wyschło, i zgoła prawie nie widać owadów, które się schowały od gorąca i pyłu. Owocow prawie niema.

W Alexandryi (w Egipcie) nie zupełnie panuje spokojność; niedawno spaliła się tam fregata 100 działowa; jest podejrzenie, że została podpalona przez jakiegoś Turka. Sądząc z wiadomości gazetnych, panuje tam jeszcze cholera i gorączka gniła. Z tego powodu nieprzyjmują w porcie Pirejskimъ podróżnych z Alexandryi, którzy są wysyłani na wyspę Eginę. (G.S.P.)

WІADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

N I E M C Y.

Monachium, 17-go Sierpnia.

Крѳл Імѣ вчера wieczoremъ по 8 godz. tu przybył. Cesarz Jego Mość Rossyjski, w towarzystwie Xięcia Maxymiliana Leuchtenberskiego, przybył dopiero po 10 i stanął u P. Severin, którego hotel już przed trzema godzinami, mnóstwemъ ludu był otoczony. Dzisiaj rano MONARCHA w mundurze odwiedził Króla i Królową, a także Xięcia Następcę tronu i Xięcia Karola, którzy odwiedzili wzajemnie Cesarza. Potemъ Król zaprosił Cesarza do swojego powozu dla obejrzenia przedmiotówъ osobliwości. Obaj MONARCHOWIE byli tymъ razem ubrani po cywilnemu. O godz. 4 tej był wielki obiad. Wieczoremъ Cesarz odwiedził operę, gdzie budowa teatru była oświetloną, a wszyscy urzędnicy dworu i Stanu znajdowali się w mundurachъ. Zresztą MONARCHA już przed 7-mą rano, ubrany w prosty surdut i tylko w towarzystwie swojego Adjutanta Xięcia Wrede, niepoznany, opatrywał różne miejsca miasta, a pomiędzy innymi i warsztat sławnego naszego malarza Piotra Hess. Jutro o godz. 10 będzie parada wojskowa. Słychać, że w niedzielę Cesarz Jego Mość znowu powróci do Kreuth:— Xiąże Krystyan Duński wczora tu przybył.

18-go Sierpnia.

Dzisiaj rano odbywał się przeglądъ półkówъ tutejszychъ na polu marsowemъ. Było to piękne widowisko wojenne przy najlepszej pogodzie, na którymъ tysiące znajdowało się ludu. Cesarz ukazał się przystępnymъ, jako śmiały i biegły jeździec, jako doskonały znawca, przed którego bystrymъ wzrokiemъ najmniejsza rzeczъ nieuchodzi. Podczas ćwiczeńъ półku kirysyerówъ, Cesarz jechał przy półku. Z wielkimъ interessemъ uczestniczył w manewrachъ artylleryi polowej. Systemat Zollera i dzisia w świetny okazał się sposob. W rzeczy samej potrzeba być świadkiemъ naoczny, ażeby mieć pojęcie o szybkości poruszeń i obrótówъ. Cesarz uściplął za rękę Jenerał-Porucznika Barona Zoller i wiele mu oświadczyłъ grzeczności. Xiąże Następcę tronu i Xiąże Karol osobiście przeprowadzali swe półki przedъ Jego Cesarzką Mością.— Cesarz dzisia po 2-jej godz. znowu powrócił do Kreuth; Xiąże Maxymilian Leuchtenbergski, był z Najjaśniejszymъ Panemъ w powozie. Słychać, że do Tegernsee jest dzisia oczekiwany jeden wielki Niemiecki dygnitarz. Xiąże Karol Bawarski otrzymał order Sw. Andrzeja.

— Donoszą z Kreuth: „Zapowiedziana na dzień 16 wiejska uroczystość pozostała niewygasła w pamięci mieszkancówъ. Była to jedna z najświętniejszychъ, gdyż tymъ razemъ górale, zaszczytzeni byli obecnościąъ Wysokichъ Osóbъ. Gdy Cesarz Jego Mość przedъ południemъ rozdałъ dla strzelającychъ do celu wygrane, zawierające się w złotychъ zagarkachъ, tabakierkachъ, i innychъ rzeczachъ, zgromadziwszy się strzelcy wśródъ hucznychъ i wesółychъ okrzykówъ z muzykąъ przeciągali przedъ pałacemъ Królewskimъ. Najjaśniejsi Państwo udali się potemъ również na plac strzelema, a Cesarz Jego Mość samъ wystrzeliłъ kilka razy. Wysokie osoby zabawiły tamъ półtorej godziny. Po ukończeniu strzelania, towarzystwo strzelackie ze swojemi dziewczętami z muzykąъ i okrzykami w uroczystychъ ubiorachъ, znowu przeszło przedъ pałacemъ Królewskimъ i na umyślnie urządzony ku tej okoliczności placъ tańcówъ, gdzie mieli honor przedъ Najjaśniejszymi Państwami tańczyć swe ojczyste góralskie walce, które najprzyjemniej okazywały niezmyśloną wesołośćъ oryginalnego ludu. O godz. 6-jej Jego Cesarzka Mość odjechałъ do Monachium. Wrazъ po odjeździe Najjaśniejszego Pana przybyli śpiewacy Tyrolscy i udali się natychmiastъ na salę tańcówъ, gdzie ichъ pięknymi śpiewami zabawy nnowo ożyły. Cesarzowa Jej Mość, siedzącъ przedъ pałacemъ Królewskimъ rozdawała własną rękąъ nagrody i obdarzyła tańcerzy i tańcerki kosztownymi pierścieniami i ionami klejnotami. Cesarzowa Jej Mość i dalsze Wysokie Osoby, zamierzają zwiędzić dzisia wyż-

перстениями и другими драгоценностями. Государыня Императрица и прочія высшія особы намѣреваются посѣтить сегодня верхнія Альпы. (A.P.S.Z.)

Дрезденъ, 15-го Августа.

Эрцъ-Герцогиня Австрійская Софія, завтра поутру выѣдетъ изъ Иильница въ Тегернзе.

— Въ нашу столицу прибыли: Маршалъ Мармонъ и Гр. Лафероне изъ Теплицъ, также Испанскіе гранды Князь Корсини и Маркизь Монастеріо.

Веймаръ, 15-го Августа.

14 с. м. Владѣтельный Герг. возвратился изъ Богеміи въ вождельномъ здравіи; онъ остановился въ Бельведерскомъ дворцѣ. (O.G.C.P.)

А В С Т Р І Я.

Вѣна, 10-го Августа.

Императорско-Россійскій посланникъ при Оттоманской Портѣ Г. Бугеневъ, выѣхалъ сегодня въ Триестъ, откуда немедленно отправится въ Константинополь. (O.G.C.P.)

Ф Р А Н Ц І Я

Парижъ, 15-го Августа.

Невозможно почти сомнѣваться въ миролюбивомъ окончаніи непріятныхъ споровъ съ Швейцаріею, ибо Министерскій органъ жур. *Presse*, старается убѣдить, что Французское Правительство, если по сему дѣлу достигнетъ своей цѣли, nebude такъ строго смотрѣть на это. Слышно, говорить *Presse*, что сеймъ дастъ благосклонный отвѣтъ на Французскую ноту, а Людвику Бонапарте по доброй волѣ оставитъ Швейцарію, чтобы она для него небыла вѣшна въ споры съ друзьями и сосѣдами.

— Академія Наукъ третьяго дня подъ предѣтельствомъ Г-на Бекереля имѣла открытое свое годовое засѣданіе. Г. Флууренсъ читалъ воспоминаніе о Антонѣ Мавренгіѣ де Жюсье. Единственную признанную награду (изъ Монтионской за экспериментальную физиологію) получилъ изъ 15 соискателей Нѣмецъ Др. Бернгардъ Гейне изъ Вюрцбурга, за сочиненіе: „*опыты и изслѣдованія о возобновленіи системы костей.*“ Наградойъ была золотая медаль въ 900 франковъ.

— Изъ Тулона отъ 10 Августа увѣдомляютъ, что Эрцъ-Герцогъ Фридрихъ Австрійскій при первомъ попутномъ вѣтрѣ, намѣренъ отправиться въ Гибралтаръ. — Въ морскомъ арсеналѣ въ слѣдствіе полученнаго 9 ч. по телеграфу приказанія, господствуетъ необыкновенная дѣятельность. Слышно, что нѣсколько линійныхъ кораблей немедленно отплывутъ въ Мексикъ. 10 ч. вѣч. прибыли на рейду бригъ *Palinurus* съ важными дѣшешами Адмирала Галлуа къ Правительству.

— Въ Тулонѣ 10 ч. получено телеграфическое приказаніе на счетъ вооруженія со всею скоростію четырехъ бомбардирскихъ кораблей. Морскій Министръ долженъ ежедневно получать извѣстія объ успѣхѣ работъ. Капитанъ Оливьеръ получить команду надъ этою дивизіею. — Изъ Туниса увѣдомляютъ, что Адмиралъ Галлуа настоятельно требуетъ отъ тамошняго Дея удовлетворенія жалобъ Франціи. Дей обещалъ, по возможности прекратить нападѣнія принадлежащихъ къ нему Арабовъ въ Константинопольскую провинцію. Въ Триполисѣ ожидали немедленно прибытія Турецкаго флота; слышно, что онъ высадитъ на берегъ многочисленное войско.

— Сегодня какъ въ день рожденія Наполеона, заблаговременно носились безпокойные слухи. Полиція будто опять открыла возмутителей; многіе молодые люди, будто хотѣли подѣ колонвою на Вендомской площади произвестъ крики: Да здравствуетъ Наполеонъ! Да здравствуетъ Принцъ Лювикъ! также вышелъ новый номеръ Монитера. Полиція приняла мѣры предосторожности, но ничего неслучилось, только весьма многіе, какъ бываетъ ежегодно, собрались около Вендомской колонны принося въ память Императора вѣнки и пучки цвѣтовъ.

16-го Августа.

Маршалъ Сультъ оставилъ вчера Парижъ. Черезъ нѣсколько дней выѣдетъ и Гр. Монталиве и нѣсколько недель пробудетъ въ Шерскомъ Департаментѣ.

— Говорятъ, что Гр. Моле оказалъ неудовольствіе по причинѣ донесенія Герцога Монтабелло изъ Швейцаріи. Нельзя полагаться на добровольный отъѣздъ Принца Лювика Бонапарте; Франція должна имѣть въ томъ ручательство, что онъ не возвратится въ Швейцарію. Также Принцъ Лювикъ долженъ объявить рѣшительно, хочетъ ли онъ быть Французомъ или Швейцарцемъ.

— *Journal des Debats* увѣдомляетъ въ припискѣ: „Письма изъ Сѣверной Франціи согласно извѣщаютъ, что во всѣхъ крѣпостяхъ и цитаделяхъ вдоль границы, господствуетъ чрезвычайная дѣятельность. До сихъ поръ эти мѣста были совершенно на мирномъ

сзе Альпы. (A.P.S.Z.)

Drezno, 15-go Sierpnia.

Арцы-Хиѣзна Зофія Австрійская, выѣдетъ завтра поутру до Тегернзе.

— Прибыли до нашей столицы: Маршалъ Мармонъ и Гр. Ла Ферронайсъ зъ Тѣплицъ, также Грандовіе испанскіе, Хиѣзе Корсини и Марграбіа Монастеріо.

Weimar, 15 Sierpnia.

Пануяцъ Великій Хиѣзе, wrócił z wód Czeskich i 14 b. m. stanął w pożądanym zdrowiu w zamku Belwederskim. (G.R.K.P.)

A U S T R I A.

Wiedeń, 10-go Sierpnia.

Posel Rossyjski przy Porcie Otomańskiej, P. Buntienew, odjechał dziś do Tryestu, skąd niezwłocznie wypłynie do Stambułu. (G.R.K.P.)

F R A N C Y A.

Paryż, dnia 15 Sierpnia.

Не остается prawie teraz wątpić o ugodliwym załatwieniu nieprzyjemnych sporów ze Szwajcaryą: dziennik bowiem *Presse*, organ ministeryalny, daje do zrozumienia, że Rząd Francuzki jeśli w tej rzeczy osiągnie swój cel, nie będzie to brał ze ścisłością. Słychać mówi dziś *Presse*, że Sejm przychylnie odpowie na notę Francuzką, a Ludwik Bonaparte dobrowolnie opuści Szwajcaryą, ażeby ją ze swojej przyczyny nie wplątał w niezgody z przyjaciółmi i sąsiadami.

— Akademia umiejętności, miała wczora pod prezydencyą P. Becquerel, swe publiczne roczne posiedzenie. P. Flourens czytał wspomnienie o Antonim Wawrzyńcu de Jussieu. Jedyną nagrodę, która była przyznana (Monthyona za fizyologią experimentalną), otrzymał pomiędzy 13 ubiegającymi się, Niemiec Dr. Bernhard Heine z Würzburga, za swoje pismo: „Doświadczenia i śledzenia o regeneracyi systematu kościowego.“ Nagrodą był złoty medal 900 fr. wartujący.

— Z Tulonu donoszą pod 10 Sierpnia, że Арцы-Хиѣзе Фридерикъ Австрійскій, за pierwszymъ pomyslnymъ wiatremъ odplynie do Gibraltaru. — Skutkiem otrzymanego w d. 9 rozkazu telegraficznego, w morskim arsenale niezwyčajna panowała czynność. Słychać, że kilka okrętów liniowych w prętkim czasie wypłynę do Meksyku. D. 10 przybył na rejde brygъ *Palinurus* z ważnemi i pilnemi depeszami Admirala Gallois do Rządu.

— W Tulonie d. 10 otrzymano rozkaz telegraficzny, ażeby z największymъ pośpiechemъ uzbrojone były cztery okręty bombardyerskie, Minister Marynarki ma być codziennie drogą telegraficzną zawiadamiany o postępie robot. Kapitanъ Olivierъ ma otrzymać dowództwo tej dywizyi. — Z Tunetu dowiadujemy się, że Admirala Gallois z wielkimъ popieraniemъ domagał się od tamecznego Deja zadowolenia zażaleń Francyi. Dey obiecałъ wszystkiemi siłami zapobiedzъ napadomъ podległychъ mu Arabówъ do prowincyi Konstantyńskiej. W Trypolu wyglądano przybycia floty Turецkiej; mówiono, że wyląduje z niej mocny oddziałъ wojsk.

— Dzisiaj, jako w dzień urodzinъ Napoleona, zawczesnie już się rozproszeniły niepokojące pogłoski. Mówiono, że policya znów wysledziła burzycieli spokojności; tłumъ młodychъ ludzi miałъ podnieść okrzyki pod kolumną na placu Véndôme: Niechъ żyje Napoleon! Niechъ żyje Хиѣзе Ludwik! także wyszedłъ nowy numerъ Monitora Republikańskiego. Policya przedsięwzięła środki ostrożności; lecz nic się nie stało, jakъ tylko, że wielka liczba ludzi, jakъ corocznie zebrała się około kolumny na placu Véndôme i złożyła wieńce i bukiety ku pamiętce Cesarza.

Dnia 16.

Маршалъ Soult wczora opuściłъ Paryżъ. Za kilka dni ma także wyjechać Hrabia Montalivet i przepędzić kilka dni na wsi w Departamencie Chér.

— Mówią, że Hrabia Molé oświadczyłъ się niezadowolonymъ z ostatniego doniesienia Хиѣца Montebello ze Szwajcaryi. Dobrowolny wyjazdъ Хиѣца Ludwika Bonapartego nie daje żadnej pewności. Francya musi mieć w témъ rękojmią, że Хиѣзе nie powróci znów do Szwajcaryi. Такожъ Хиѣзе Ludwikъ raz na zawsze musi oświadczyć: kimъ byдъ chce, Francuzemъ czy Szwajcaremъ.

— *Dziennik Rozpraw* donosi w przypisku: „Korrespondencye z Francyi Północnej donoszą jednogodnie, że we wszystkichъ twierdzachъ i cydadellachъ wzdłużъ linii granicznej, nadzwyczajna panuje czynność. Dotądъ twierdze te znajdowały się na stopie pokoju. Teraz

положеніи. Теперь будутъ подкрѣплены всѣ гарнизоны и увеличены военные припасы. Также всѣ артиллерійскіе полки получили приказъ привести батареи въ военное положеніе. Подвижныхъ будетъ дементе 14.

— Вчерашній день (какъ уведомлено) прошелъ безъ малѣйшихъ безпорядковъ. Въ Французско-Католической церкви совершена торжественная панихида за упокой Императора. Въ этотъ день розданы были билеты для входа ветеранамъ дома инвалидовъ, но ни одинъ изъ нихъ не явился; вѣрно имъ запрещено. Уподожья Вандомскія колонны видѣли старика, который положивъ свой вѣнокъ, у ступеней сталъ на колѣна и долго молился. Журналъ *Commerce* насмѣхается надъ безпрестанными опасеніями полиціи и именно надъ тѣмъ, что она не можетъ отыскать разносчиковъ *Республиканскаго Монитера*, который въ значительномъ количествѣ экземпляровъ разосланъ по домамъ и весьма знатнымъ особамъ, Перамъ, Депутатамъ и чиновникамъ, какъ будто разносильщики имѣли въ виду особенно тѣхъ, которые извѣстны приверженностію къ нынѣшнему Правительству. (A.P.S.Z.)

Англія.

Лондонъ, 15-го Августа.

На вчерашнемъ собраніи Городскаго Совѣта подъ руководствомъ Лорда Мера, Г-нъ Пикокъ предложилъ, чтобы Совѣтъ подалъ прошеніе въ Парламентъ о позволеніи продавать заграничный хлѣбъ, находящійся въ магазинахъ: ибо столица такъ мало имѣетъ запасовъ, что оныхъ едва будетъ достаточно на три недѣли. Нѣкоторые члены поддерживали, другіе опровергали это предложеніе; наконецъ оно было отвергнуто значительнымъ большинствомъ голосовъ.

— Вчера былъ значительный привозъ хлѣба изъ внутреннихъ провинцій; а такъ какъ уже три два тому, настала благопріятная погода, то цѣны значительно понизились; только пшеница, которая оставалась въ магазинахъ, была по той же самой цѣнѣ, какъ и въ пятницу, то есть, однимъ или двумя шиллингами ниже, какъ недѣлю тому назадъ.

— Адмиралтейство отдало приказанія, чтобы былъ приготовленъ пароходъ и отданъ въ распоряженіе Белгійскаго Короля, который на ономъ отправится изъ Остенде въ Англію. Король нѣсколько времени пробудетъ у Августѣйшей своей родственницы, а послѣ того отправится въ Брюссель на Сентябрскія торжества.

— 10 ч. сего м. въ нижней палатѣ было совѣщаніе о предметахъ менѣе важныхъ. Впрочемъ Палата обратила свое вниманіе на предложеніе Доктора Лушингтона, который требовалъ отъ Министровъ извлеченія изъ переписки между Англійскимъ и Французскимъ дворами въ 1834 и 1835 годахъ, касательно блокады Африканскаго перта Portendic, и наложеннаго запрещенія на Англійскіе купеческіе суда. Докторъ Лушингтонъ основывался на томъ, что Франція совершенно пресѣкла торговлю Англіи съ сѣверною Африкою или лишила ее важнаго вывоза каучука. Лордъ Пальмерстонъ не хотѣлъ дать требуемыхъ бумагъ, увѣряя, что Французское правительство удовлетворитъ Англійскихъ подданныхъ, что побудило Доктора Лушингтона взять обратно представленный имъ билль, съ тѣмъ однакоже, что ежели сторона понесшая потерю, не получитъ слѣдуемаго ей удовлетворенія, то онъ снова представитъ въ палату билль сей. (O.G.C.P.)

Верхній Парламентъ Засѣданіе 16 Августа.

Закрытіе засѣданій. Поелику было извѣстно, что Ея Кор. Вел. сегодня лично отсрочить Парламентъ, то уже въ 1 часу галерея наполнена была зрителями, особенно дамами. Въ половинѣ 2 часа прибыли иностранные Посланики и заняли обыкновенное свое мѣсто позади Епископовъ. Около 2 час. прибыла супруга Перовъ, однею ихъ число не было такъ велико, какъ при открытіи Парламента. Перовъ былъ еще менѣе; они сидѣли впереди. Изъ членовъ Королевской фамиліи присутствовали Герцоги Суссекскій и Кембриджскій, Принцесса Августа и Княжна Гогенлоэ. Въ половинѣ 3 час. громъ пушекъ и трубы возвестили о прибытіи Королевы. Предшествуемая Герольдами и Сановниками, Королева вступила въ Палату, за нею слѣдовала Герцогиня Сутерландская, Маркиза Лансдоунъ и другія дамы Королев. штаба. Королева въ первый разъ при семъ случаѣ явилась въ Парламентъ съ короною на головѣ. Она была въ богатомъ золотомъ шатомъ платьѣ изъ бѣлаго атласа и въ порфирной шелковой мантии и казалась въ совершенномъ здоровьи. Тутъ приглашены Ораторъ и члены Нижняго Парламента въ Верхнюю Палату и первый при рѣшеткѣ произнесъ рѣчь къ Ея Велич., въ которой представилъ важнѣйшія въ нынѣшнемъ засѣданіи Парламента разсмотрѣ-

взможные быдъ мажъ wszystkie заłogi i materiały wojenne znacznie powiększone. Takżе wszystkie prawie półki artylerji otrzymały rozkaz postawić baterie na stopie wojennej, z których 14 ma byдъ ruchomych.

— Dzień wczorajszy (jak doniesiono już) przeszedł bez najmniejszego rozruchu. W kościele francuzko-katolickim odprawiono mszę uroczystą za Cesarza. Miało rozdać bilety do wejścia pomiędzy weteranów domu Inwalidów, lecz żaden nie przybył; zapewna nie dano im pozwolenia. U stop kolumny na placu Véndôme widziano stariego człowieka, który, złożwszy swój wieńiec, ukląkł na stopniach i długo modlił się w tej postawie. Dziennik *Commerce* czyni sobie żart z bezustannej obawy policyi i mianowicie z tego, że nie może wysłędzić roznoszących *Monitora Republikańskiego*, który w wielkiej liczbie exemplarzy jest rozdawany, a znakomitym osobom, parom, deputowanym i urzędnikom przysyłany do domu, tak właśnie, jakby rozsyłający szczególniej wgląd mieli na te osoby, które są znane jako najgorliwsi stronnicy Rządu terażniejszego. (A.P.S.Z.)

Англія.

Лондонъ, 15-го Сіерпня.

На предвчерашнемъ зѣбраніи сѣ рады miejskiej, pod przewodnictwem Lorda Majora, wniosł P. Peacock, aby Rada podała prośbę do Parlamentu, w celu pozyskania pozwolenia sprzedaży zboża zagranicznego, pod kluczem znajdującego się; gdyż stolica tak mało ma zapasów, że teledwie na trzy tygodnie wystarczy; wniosek ten, przez niektórych członków popierany, zbity przez innych, odrzucony został znaczną większością.

— Wczora był znaczny dowóz zboża z wewnętrznych prowincyj; a ponieważ od trzech dni zabłysła pogoda, ceny zatém znacznie spadły. Pszenica tylko zostająca pod kluczem była po tych samych cenach, co i w piątek, to jest: o jeden lub dwa szylingi wyżej, jak przed tygodniem.

— Admiralicja wydała rozkazy, aby przygotowany statek parowy, który ma byдъ oddany pod rozporządzenie Króla Belgijskiego, i służyc do przewiezienia tegoż z Ostendy do Anglii. Król zabawi czas niejaki u swojej Dostojnej Krewnej, a następnie odjedzie do Bruzzelli na uroczystości wrześniowe. (G.R.K.P.)

W Izbie Niższej naradzano się w tymże dniu 10 b. m. nad przedmiotami mniejszej wagi, bażność atoli Izby zwrócona była na wniosek Dr. Lushingtona, który zażądał od Ministrów, wyciągów z korespondencyi prowadzonej między gabinetami angielskim i francuzkim w latach 1834 i 1835, względem blokady portu afrykańskiego Portendic i nałożonego ambargo na angielskie kupieckie okręty. Mówca, popierając swój wniosek, opierał się na dowodach, że Francya odjęta zupełnie Anglii handel z północną Afryką i przabawi ją ważnego wywozu kauczuku. Lord Palmerston wzbrał się udzielić żądanych papierów, zaręczając, że Rząd francuzki wymierzy sprawiedliwość poddanym angielskim, co spowodowało Dr. Lushington do cofnienia wniesionego bilu, z tém jednak zastrzeżeniem, że wniesie go nanowo do Izby, jeżeli strona pokrzywdzona nie uzyska należnego jej zadosyćczynienia.

Izba Wyższa. Posiedzenie 16 Sierpня. Zamknięcie posiedzeń.

Ponieważ wiadomo, że Królowa osobście dzisiaj odroczy Parlament, galerye więc już o godz. 1 napelnione były widzami, pomiędzy którymi najwięcej dam. O godz. 2 przybyli Posłowie zagraniczni i zajęli, jak zwyczajnie, mjejsce za ławką Biskupów. O godz. 3 przybyły małżonki Parów; Tęta ich jednakże nie tak była wielką, jak przy zwołaniu Parlamentu. Parów mniej jeszcze było; wszyscy zajęli mjejsce w przednim szeregu. Z członków rodziny Królewskiej obecni byli Xiężęta Sussex i Cambridge, Xiężniczka Augusta i Xiężna H. Henlohe. O godz. 5 wytrzał z dźiał i odgłos trąb, obwieścily zbliżenie się Królowej, przybywającej w uroczystym orszaku. Poprzedzana przez Heroldów i Dignitarzy, Jej Kr. Mość weszła do Izby, a za nią Xiężna Southerland, Margrabina Lansdowne i inne damy dworu Królewskiego. Królowa poraz pierwszy ukazała się przy tej okoliczności w Parlamencie z koroną na głowie. Była ubrana w kosztowną wyszytą złotem suknię z białego atłasu i w karmazynowo-jedwabnym płaszczu i wyglądała bardzo dobrze. Mówca i Członkowie Izby Niższej zostali teraz wani do Wyższego Parlamentu i Mówca przy kratkach miał przemowę do Jej Kr. Mości, w której wymienił ważniejsze na terażniejszym posiedzeniu środki. Królowa potem udzieliwszy jeszcze przyzwolenie na kilka bilow, prze-

рѣшныя мѣры. Потомъ Королева утвердивъ еще мнотгіе били произнесла яво и громко сабдующую рѣчь:

„Милорды и Господа!

Состояніе публичныхъ дѣлъ представляетъ Мнѣ возможность, закрыть сіи продолжительныя и многотрудныя засѣданія. Я должна сожалѣть, что междоусобная въ Испаніи война исклоченіе составляетъ изъ всеобщаго спокойствія. Отъ всехъ иностранныхъ державъ Я получаю убѣдительнѣйшія увѣренія въ ихъ желаніи, оспаривать со мною въ дружественныхъ отношеніяхъ. Безпорядки и мятежи возгорѣвшіеся къ сожалѣнію въ Верхней и Нижней Канадахъ скоро усмирены и Я вполне увѣрена, что Вы примете рѣшительныя и благоуспѣшныя мѣры возстановить тамъ сходный съ уставами образъ правленія, къ уничтоженію коего, принудили Васъ неблагополучныя обстоятельства. Съ большимъ удовольствіемъ Я замѣтила вниманіе, которое вы обратили на внутрен. Государственныя установленія. Надюсь, что облегченіе закона объ арестѣ за долги окажется равно благопріятнымъ для свободы Моихъ подданныхъ, какъ и вѣрнымъ для торговаго кредита и что господствующая церковь, ограниченіемъ соединенія духовныхъ имѣній, пріобрѣтетъ большую силу и дѣятельность. Съ большимъ удовольствіемъ Я утвердила законъ для призванія нищихъ въ Ирландіи. Надюсь, что правила онаго составлены съ такою предусмотрительностію, и что онѣ исполнены будутъ такъ мудро, что негольшо будутъ содѣйствовать къ пособію бѣдныхъ, но даже послужатъ къ сохраненію порядка и къ поощренію навыка къ прилежанію и трудолюбію. Надюсь также, что законъ въ отношеніи уравниенія десятины въ Ирландіи, принятый Вами, споспѣшествуетъ къ безопасности сей собственности и къ внутреннему спокойствію.”

„Господа Члены Нижняго Парламента!

Немогу довольно возблагодарить Васъ за Вашу готовность и щедроту, съ которыми вы заботились насчетъ издержекъ Моего дома и поддержанія чести и достоинства короны. Изъявляю Вамъ искреннѣйшую Мою благодарность за возвышеніе суммы на содержаніе Моей любезной матери. Благодарю Васъ за оклады, которые назначили Вы для обыкновенной публичной службы, и за готовность, съ которою Вы обдумали мѣру для покрытія чрезвычайныхъ расходовъ, которыхъ требовало состояніе Моихъ Канадскихъ владѣній.”

„Милорды и Господа!

Многія полезныя мѣры, которыя Вы въ состояніи были разсмотрѣть, между тѣмъ какъ опредѣленіе Королевскаго дома и состоянія Канады, обратили на себя большую частію ваше вниманіе, служатъ доказательствомъ вашей ревности ко всеобщему благу. Вамъ хорошо извѣстны обязанности, какія теперь Вамъ предстоятъ въ разныхъ Графствахъ, такъ, что неужно Вамъ упоминать о томъ. При исполненіи оныхъ, Вы вполне можете полагаться на мою помощь и только остается Мнѣ еще изъявить надежду, что Провидѣніе Божіе, не перестанетъ покровительствовать Намъ и благословить соединенныя усилія Наши на пользу Государства.

По окончаніи рѣчи Лордъ Канцлеръ объявилъ Парламентъ отсроченнымъ до 11 Октября. Королева оставила потомъ Палату, и шестіе въ томъ же порядкѣ какъ прибыло возвратилось во Дворецъ.

(A.P.S.Z.)

Е Г И П Е Т Ъ.

Александрія, 26-го Іюля.

Флотъ Паша (какъ увѣдом. Корресп. Allg. Z.), все еще плаваетъ около Александрійскаго Порта, не отходя даже Абукирской рейды. Неизвѣстно съ точностію, гдѣ Султанскій флотъ, однако кажется между Кипромъ и Родосомъ. Теперь слухи о войнѣ нѣсколько прекратились, ибо ожидаютъ Капитана Паша для переговоровъ объ условіяхъ. Паша соглашается платить дань какъ и прежде (т. е. собственно ничего, ибо онъ платитъ ее только весьма неправильно), напротивъ онъ долженъ получить въ наследство для своей фамиліи Египетъ и то, что къ нему принадлежитъ (A.P.S.Z.)

Т у р ц и я.

Константинополь, 26-го Іюля.

Morning Chronicle увѣдомляетъ изъ Константинополя отъ 25 Іюля: „Здѣсь опять носатся слухи о войнѣ, которыя вѣрно произошли отъ того, что Султанъ получая извѣстіе объ отплатѣ Египетскаго флота, велѣлъ подкрѣпить эскадру Капитана Паша. Однако по убѣдительному представленію Англійскаго и Французскаго Посланниковъ уничтожилъ сей приказъ. Впрочемъ недумаю, чтобы возгорѣлась война и несмотря на письма въ Смирнскомъ Журналѣ сообщенныя изъ Александріи, по коимъ Паша будто

читала чисто и добитне наступящую мову:

„Милорды и Моѣи Пановіе!

Станъ справъ публичныхъ, подаетъ ми возможность, замкнѣть то дѣлге и pracowite posiedzenie. Zetowac musze, że wojna domowa w Hiszpanii, stanowi wyjątek od powszechnie panującej spokojności. Od wszystkich Mocarstw zagranicznych, otrzymuję zawsze najuroczystsze zapewnienia ich życzeń zostawania ze Mną w przyjacielskich stosunkach. Zamieszki i powstania, które wybuchły, na nieszczęście, w Wyższej i Niższej Kanadach, zostały prędko przytlumione. Mam także ufno nadzieję, że W Panowie ułożycie stanowcze i skuteczne środki dla przywrócenia tam zgodnej z prawdami formy Rządu, do czasowego której zawieszenia, zmusiły W Panów nieszczęśliwe wypadki. Z wielkiem zadowoleniem zauważyłam bacność, którąście W Panowie zwrócili na ulepszenie wewnętrznych instytucyj kraju. Mocną mam nadzieję, że złagodzenie prawa o aresztach za długi, równie się okaże przyjemnem dla wolności moich poddanych, jak pożytecznem dla kredytu handlowego, i że kościół panujący przez ograniczenie przyłączenia prebend nabędzie wielkiej mocy i działalności. Z wielką radością przychyliłam się do prawa względem opatrzenia ubogich w Irlandyi. Mam nadzieję, że prawda jego ułożone, tak przezornie, i że z taką mądrością wykonane będą do prawo, iż się ono nie tylko przyłoży ku wsparciu nędzy, lecz nawet posłuży do utrzymania porządku i zachęci do nawiązania w pilności i pracy. Równie z ufnością spodziewam się, że prawo względem zrównania dziesięcin w Irlandyi, któreście W Panowie przyjęli, przyłoży się do bezpieczeństwa tej własności i do wewnętrznego pokoju.”

„Моѣи Пановіе Członkowie Izby Niższej!

Niemogę W Panom dostatecznie podziękować za Ich gotowość i szczodrość, z jakimiście opatrzyli koszta domu mojego i utrzymania honoru i godności Korony Najszczęśliwej W Panom dziękuję za podwyższenie dochodów mojej najukochańszej Matki. Dziękuję W Panom za subsydia, jakieście przyzwolili dla zwyczajnej służby publicznej, i za gotowość, z jakąście W Panowie obmyśliли środek do zastąpienia nadzwyczajnych wydatków, których wymagał stan moich posiadłości w Kanadzie.”

„Милорды и Моѣи Пановіе!

Rozmaite pożyteczne środki, któreście W Panowie rozważyli w stanie, tymczasem, gdy oznaczenie listy cywilnej i stanu Kanady, zajęty tak wielką częścią bacności W Panów, dają zaspokajający dowód gorliwości W Panów o dobro publiczne. W Panowie tak dobrze oзнакомили jesteście z obowiązkami, jakie leżą na Ich w różnych Ich Hrabatwach, że zbytecznem jest wspominać o tém. Przy wypełnieniu ich, możecie zupełnie polegać na Mojej pomocy; pozostaje tylko mi jeszcze wynurzyć nadzieję, że Opatrzność Boska nad wszystkiemi nami czuwać będzie i pobłogosławi połączone nasze usiłowania ku dobru kraju.”

Po ukończeniu tej mowy Lord Kanclerz ogłosił Parlament za odroczoney do 11 Października. Królowa opuściła Izbę, i orszak w tymże porządku, jak przybył, powrócił do pałacu. (A.P.S.Z.)

Е Г И П Т.

Alexandrya, 26 Lipca.

Flotta Baszy (podług doniesienia korespondenta gaz. Allg. Ztg.), krąży jeszcze ciągle przed portem Alexandryi, niepostępując dalej, jak do rejdy Abukir. Gdzie jest flotta Suлтана, niewiadomo z dokładnością, jednak ma się znajdować między Cyprzem a Rodos. Na chwilę ustały nieco pogłoski wojenne: gdyż oczekują Kapudana Baszy dla rozpoczęcia układów. Basza ma opłacać, jak dawniej, haracz (t. i. właściwie nic, gdyż tylko płaci zawsze nieregularnie), za to Египт ze wszystkiemi przynależnościami ma pozostać dziedzicznym w jego rodzinie. (A.P.S.Z.)

Т у р ц я.

Константинополь, d. 26 Lipca.

Morning Chronicle donosi z Константинополя pod 25 Lipca: „Znowu tu są w obiegu pogłoski o wojnie, które zapewna ztąd powstały, że Султан na wiadomość o wyjściu floty Egipskiej, wydał rozkaz, wzmożenia eskadry Kapudana-Baszy. Miał jednak cofnąć ten rozkaz na usilne przełożenia Postów, Francuzkiego i Angielskiego. Zresztą nie sądzą, ażeby wybuchnęła wojna i pomimo udzielonego w Dzienniku Smirneńskim listu z Alexandryi, podług którego miał oświadczyć Basza w Dywanie, że jego flotta wystąpi, dla zmierzania się

объявилъ въ Диванѣ, что его флотъ вышелъ сразиться съ Султанскимъ, я увѣренъ, что между обоими флотами не доидеть до непріятельскихъ дѣйствій.”

— На сихъ дняхъ происходили въ Диванѣ неоднократныя совѣщанія, какъ говорятъ, относительно изысканія средствъ для уничтоженія намѣреній Ибрагима-Паши. (A.P.S.Z.)

С м ѣ с ъ .

Открытие Сира Дж. Гершеля.

Лондонское Филоматическое Общество, въ одномъ изъ послѣднихъ засѣданій, съ участіемъ и любопытствомъ разсматривало представленныя ему Г-мъ Бабинетомъ подробности объ астрономическихъ трудахъ Сира Джона Гершеля, на Мысѣ Доброй Надежды. По словамъ знаменитаго астронома, другое полушаріе гораздо богаче нашего звѣздами и въ особенности млечными путями, которые онъ наблюдалъ съ величайшимъ успѣхомъ. Сиръ Дж. Гершель также обратилъ вниманіе на двойныя звѣзды, составленныя, какъ извѣстно, изъ двухъ солнцевъ, обращающихся одно вокругъ другаго. Двойныя звѣзды долго считались однимъ свѣтящимся, и только въ недавнемъ времени, послѣ многочисленныхъ наблюденій, открыли настоящее ихъ устройство, при чемъ астрономы убѣдились, что самыя отдаленныя свѣтила движутся по тѣмъ же законамъ тяготѣнія, открытымъ Ньютономъ, какъ и наша система. Законы этихъ движеній, только въ недавнемъ времени замѣченныхъ въ небѣ, равномерно даютъ способъ измѣрять ходъ нашей системы въ пространствѣ. Теперь съ нѣкоторою достовѣрностію можно предполагать, что наше солнце совершаетъ въ теченіе многихъ столѣтій обращеніе вокругъ другаго свѣтила, съ которымъ оно составляетъ двойную звѣзду. Сиръ Джонъ Гершель доказываетъ, что нѣкоторыя изъ сихъ звѣздъ совершаютъ свой путь въ сорокъ лѣтъ.

Сиръ Джонъ Гершель видѣлъ млечной путь желтаго, голубаго, краснаго и зеленаго цвѣта. Онъ также наблюдалъ ступицковъ Урана, которыхъ у него два, а не шесть, какъ многіе утверждаютъ. Имѣя случай наблюдать звѣзду Арго, астрономъ замѣтилъ странныя ея превращенія: блескъ ея возрасталъ съ такою удивительною быстротою, что звѣзда эта, мѣняе, нежели въ четыре мѣсяца, перешла изъ второй величины въ первую. Еще не извѣстно, чѣмъ можетъ окончиться столь чудный феноменъ.

Огромный зеркальный телескопъ, помощію котораго знаменитый астрономъ дѣлалъ наблюденія, не могъ служить болѣе четырехъ ночей сряду, и по истеченіи этого времени, надобно было разъ вновь полировать зеркало.

Извѣстно, какой радушный пріемъ сдѣлалъ Сиръ Джонъ Гершелю соотечественники его, по возвращеніи его съ Мыса Доброй Надежды, гдѣ онъ прожилъ нѣсколько лѣтъ. За богатымъ пиромъ, въ которомъ приняла участіе вся Англійская знать и всѣ Лондонскіе ученые, знаменитому астроному поднесли великолѣпную вазу. Сиръ Джонъ Гершель благодарилъ за оказанную ему честь съ тою скромностію, которая обличаетъ истинное достоинство.

Очищеніе трубъ посредствомъ осино-
выхъ дровъ.

Г-нъ Мальшъ сообщаетъ, въ одномъ журналѣ, простое и дешевое средство очищать дымовыя трубы. Я замѣтилъ, говоритъ онъ, что при осиновои топилвѣ, сажа, отставая отъ стѣнъ, улетаетъ вмѣстѣ съ дымомъ, въ видѣ чернаго, густаго облака, и труба остается совершенно чистою. Въ моемъ помѣстьѣ, гдѣ я теперь живу, много печей; но въ теченіе восьми лѣтъ я не имѣлъ еще надобности ихъ чистить: поставилъ только за правило, по крайней мѣрѣ два раза въ недѣлю топить ихъ осиновыми дровами. Я замѣтилъ также, что сырая осина производить это дѣйствіе гораздо скорѣе, чѣмъ совершенно сухая. Нельзя не подивиться, что такого легкаго и полезнаго средства истреблять сажу, которое извѣстно всякому Архангельскому крестьянину, у насъ въ городахъ, гдѣ такъ часто бывають пожары отъ нечистоты трубъ, вовсе не знаютъ!

Новый примѣръ долговременной жизни.

Думаютъ, что на сѣверѣ люди живутъ долѣе; но мнѣніе это опровергается многочисленными фактами. Въ Сиріи, Аравіи и Персіи, многіе доживаютъ, и очень часто, до ста лѣтъ. Въ Южной Каролинѣ Саломонъ Скрибелъ умеръ на 143 году. На Ямайкѣ, Мистрисъ Юдиѣ Крафордъ (Crawford) жила до 150 лѣтъ и сохранила до смерти всѣ умственные способности. Недавно еще скончалась на Островѣ Святой Елены, подъ жгучимъ тропическимъ солнцемъ, Мистрисъ Елисавета Гонорія Лембъ (Lamb) на 110 году отъ рожденія. Она была восемь разъ замужемъ, и оставила потомство изъ 160 дѣтей и внучатъ. (С.П.)

z Sultańską, jestem przeświadczony, że nieprzyjacielskie spotkanie się obu flot nie nastąpi. (A.P.S.Z.)

W tych dniach odbywał Dywan kilkakrotne narady, których przedmiotem miało być zniweczenie planów Ibrahima Baszy i obmyślenie najskuteczniejszych do tego środków.

Rozmaitości.

Odkrycia Sir John Herschela.

Londyńskie Towarzystwo Filomatyczne, na jednym z ostatnich posiedzeń, z wielkim zajęciem się i ciekawością rozpatrywało przedstawione sobie przez P. Babinet szczegóły o pracach astronomicznych Sir John Herschela, na Przylądku Dobrej Nadziei. Podług opisu znakomitego astronoma, drugie półkule daleko obfitstie jest w gwiazdy, a szczególnie drogi mleczne, które on obserwował z wielką pomysłnością. Sir John Herschel zwrócił także uwagę na gwiazdy podwójne, złożone, jak wiadomo, z dwóch słońc, krążących jedno naokoło drugiego. Gwiazdy podwójne długo były uważane za jedno ciało świecące, i tylko w niedawnym czasie, po licznych postrzeżeniach, odkryto rzeczywiste ich urządzenie; przy czem astronomowie przekonałi się, że najodleglejsze gwiazdy obracają się podług tychże praw atrakcyi, odkrytych przez Newtona, jak i nasz systemat. Prawa tych obrótów, niedawno na niebie dostrzeżonych, również dają sposób oznaczenia ruchu naszego systematu w przestrzeni. Teraz z niejaką pewnością można wnioskować, że słońce nasze odbywa w przeciągu wielu wieków obrót naokoło innej gwiazdy, z którą stanowi gwiazdę podwójną. Sir John Herschel dowodzi, że niektóre z gwiazd tych odbywają swą drogę we czterdzieści lat.

Sir John Herschel widział drogę mleczną żółtego, niebieskiego, czerwonego i zielonego koloru. Obserwował także satellitów Uranusa, których ten planeta ma dwóch, nie zaś sześciu, jak wielu utrzymuje. Mając zręczność obserwowania gwiazdy Argos, astronom dostrzegł dziwne jej odmiany: światło jej powiększało się z taką zadziwiającą szybkością, że mniej, jak w czterech miesiącach, przeszło z drugiej wielkości do pierwszej. Nie jest jeszcze wiadomo, na czem się skończy to dziwne zjawisko.

Ogromny teleskop zwierciadlany, za pomocą którego znakomity astronom robił postrzeżenia, nie mógł służyć dłużej nad cztery nocy wciąż, i po upływie tego czasu, trzeba było za każdym razem polerować nowo zwierciadło.

Wiadomo, z jaką uprzejmością i radością przyjęli Sir John Herschela jego rodacy, za jego powrotem z Przylądku Dobrej Nadziei, gdzie kilka lat przepędził. Ze wspianiają ucztą, w której mieli udział znakomitsze osoby Anglii i wszyscy uczeni Londyńscy, ofiarowali mu kosztowną wazę. Sir John Herschel dziękował za wyświadczony mu honor z tą skromnością, która prawdziwą okazuje godność.

Czyszczenie kominów za pomocą drzewa
osinowego.

P. Malsch w pewnym dzienniku podaje prosty i tani sposób czyszczenia kominów. Dostrzegłem, powiada P. Malsch, że, paląc w piecu osiną, sadza, odstaje od ścian, unosi się razem z dymem, w kształcie czarnego, gęstego obłoku; poczem komin zostaje zupełnie czystym. W majątku moim, gdzie teraz mieszkam, wiele jest pieców; ale w przeciągu lat ośmiu nie było potrzeby ich czyszczenia; postanowiłem tylko sobie za правило, przynajmniej dwa razy na tydzień opalać je drwami osinowymi. Dostrzegłem także, że świeża i surowa osina skutecznia to oczyszczenie daleko prędzej, niż zupełnie sucha. Nie można się nie dziwić, że tak łatwy i użyteczny sposób niszczenia sadzy, który wiadomy jest każdemu włościaninowi Archangielskiemu, u nas w miastach, gdzie tak często bywają pożary z przyczyny nieoczyszczonych kominów, zgoła nie jest wiadomy.

Nowy przykład długości życia.

Jest mniemanie, że na Północy ludzie dłużej żyją; lecz to mniemanie licznemi zbija się faktami. W Syrii, Arabii i Persyi, wielu, i bardzo często, stała dochodzi. W Karolinie-Południowej, Salomon Scribel umarł mając 143 lat wieku. Na Jamaice, Mistriss Judyta Crawford żyła 150 lat i do śmierci zachowała wszystkie władze umysłu. Niedawno jeszcze zmarła na wyspie Sw. Heleny, pod skwarnem słońcem zwrótnika, Mistriss Elżbieta Honoria Lambs, mając 110 lat wieku. Osm razy była zamężną, i zostawiła potomstwo, składające się z 160-ciorga dzieci i wnuków. (P.P.)